

TÜRDOK ya da Teknik Enformasyon Hazırlanmasına İlk Girişim

TÜRDOK, ülkemizde «pozitif bilimler alanında temel ve uygulamalı araştırmaları geliştirmek, teşvik etmek, düzenlemek ve koordine etmekle görevli Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu yapısı içinde kurulmuş, bir dokümantasyon merkezidir. TÜRDOK, türk bilim adamları, araştırmacıları ve türk sanayicilerinin her türlü yerli ve yabancı (kaynaklı, bilgi ve doküman ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kurulmuştur.

Yirminci yüzyıl başlarında, bir bilim adamı veya toir mühendis, mesleği ile ilgili bütün yenilikleri birkaç esaslı meslek yayıma abone olmakla veya yakınındaki bir kütüphanede ayda beş, on saat geçirmekle izleyebilirdi.

Son yıllarda, t>Umsel araştırma ve teknolojik gelişmeye verilen önem artmış ve sadece büyük devletler değil, diğer devletler de varlıklarının, bağımsızlıklarının bilimsel araştırmaya ve teknolojik güce bağlı olduğunu anlamışlardır. Böylece bilim ve teknoloji büyük bir hızla gelişmiş ve buna paralel olarak bilimsel ve teknolojik gelişmeleri yansıtan yayınlar ve dokümanlar da büyük bir hızla artmış, ve artmaya devam etmektedir. Günümüzde, her konuda yapılan araştırmaların ve bu araştırmaları ve yenilikleri duyuran makale, konferans, kongre, sempozyum tebliğleri, doktora tezlerinin sayısı, yani genel anlamda bilimsel ve teknik bilgi hacmi o derece artmıştır ki, çağdaş bir bilim adamı veya mühendisin değil genel olarak mesleğinde, mesleği içinde ihtisas sahibi olduğu çok sınırlı bir konuda bile, yenilikleri sergileyen yayınların tümünü izleme veya izlese dahi okuyabilme olanağı kalmamıştır. İlgililerin «bilgi patlaması» olarak nitelendirdiği bu durum dokümantasyon merkezlerinin kurulmasını, dokümantasyon hizmetlerinin geliştirilmesini ve «ikincil dergiler» denen yayın türünün önem, kazanmasını zorunlu kılmıştır.

ikincil dergilerin başlıcasını teşkil eden «öz dergileri», «birincil dergiler» denilen diğer dergiler gibi belirli aralıklarla yayınlanır ve belirli konu veya konuları kapsarlar. Yalnız, ikincil dergilerin birincil dergilerden farkı, bunların birincil dergilerde daha önce yayınlanmış makale, rapor, tez, tebliğ v.b. gibi dokümanların belli dokümantasyon kurallarına göre hazırlanmış özetlerini yayınlamalarıdır, öz dergilerinin amacı,

işi çok ve vakti az bir bilim adamı veya mühendisin kendisini ilgilendiren yayınları, ve kendi alanındaki yenilikleri kolaylıkla izlemesini sağlamaktadır. Bu şekilde, bilim adamı, araştırmacı veya mühendis bilgi ve yayın yığılımı altında bulunmadan, öz dergileri aracılığıyla fazla vakit harcamaksızın, dünyadaki gelişmelere tanışık olacak, ayrıca özetini okuduğu bir makale veya dokümanın tamamında isterse kolaylıkla bulup okuyabilecektir.

Dokümantasyon merkezlerine bağlı olarak ya da bağımsız olarak çalışan öz servisleri, çalışma kapsamlarına giren konularda yapılan araştırmalarla ilgili yerli ve yabancı yayınları toplarlar. Bu yayınlar, her konuda bu konunun uzmanı olan ve bu işle görevli kişiler tarafından okunup değerlendirilir ve özetleri hazırlanır. Hazırlanan özetler belirli sınıflandırma sistemlerine göre sıralanarak yayınlanır. Çoğunlukla, bu öz dergileri ülkenin ulusal dilinde olduğu gibi, ayrıca uluslararası ölçüde kullanılan dillerden birinde de basılır. Böylece, araştırma sonuçları özlü bir biçimde daha geniş çevrelere duyurulmuş olur.

TÜRDOK da, dünyadaki diğer benzerleri gibi, yukarıda anlatılan İşlemleri Türkiye çapında yapmaktadır. TÜRDOK tarafından «Key to Turkish Science» adıyla yayınlanan öz dergileri ülkemizde ve uluslararası alanda geniş bir dağıtıma sahiptir. Ancak, okuyucularına her türlü bilgi ve doküman bulmakla görevli olan TÜRDOK'un işi burada bitmez. Amaç, bilgiyi ihtiyaç duyulan zamanda, ihtiyaç duyan kişiye ulaştırmaktır. Araştırma yapan, kitap yazan, bir proje üzerinde çalışan veya uygulama yapan bilim adamı veya mühendisin kendi konusunda yayınlanmakta olan bütün ikincil yayınlara erişim olanağı veya üzerinde çalışmakta olduğu konuda daha önce neler yapılmış ve yayınlanmış olduğunu ortaya koyacak bir yayın taraması yapmaya da vakti bulunmayabilir. Bu durumda, ilgilendiği konuyu «T.B.T.A.K TÜRDOK Bayındır Sok. 33, Yenışehir - Ankara» adresine bildirir. TÜRDOK'un konuyla ilgili uzmanı en az 5 yıl g&riye gitmek üzere dünya literatürünü elindeki ikincil yayınlardan tarayarak bir kaynak listesini en kısa zamanda istek sahibine ulaştırır. TÜRDOK, bu hizmeti, kuruluş ve kişi arasında fark gözetmeden ücretsiz olarak yürütür.

Ayrıca, TÜRDOK'un dokümantasyon hizmetlerinden yararlanmak isteyenlere sunmakta olduğu başka bir servis fotokopi taleplerinin karşılama hizmetidir. Bilim adamı, araştırmacı veya bir mühendis çalışmalarını için yararlı olduğunu düşündüğü doküman veya dokümanların fotokopisini temin etmek istediğinde yine TÜRDOK'a başvurması yeterlidir. TÜRDOK bu hizmetini de ücret talep etmeden yürütür.

Ancak gerçek şudur ki, ülkemizin teknik bilgi ihtiyacı yalnız bu hizmetlerin yürütülmesiyle karşılanmamıştır. Sanayimizin ve mühendislik hizmetlerimizin gelişmiş ülkelerde bugün olağan hale gelmiş birçok bilgi ve yöntemle aynı şekilde ülkemizde, çeşitli konularda tecrübe sahibi olmuş, uzmanlaşmış teknik adamların değerli bilgilerini dar kullanma çerçevesinden kurtarıp bu bilgiye ihtiyacı olan geniş kullanma çevresine aktarmak gereklidir. TÜRDOK'a gelen teknik uygulama güçlükleri, genellikle elde bulunan yayınlardan ve büyük ölçüde dışardaki dokümantasyon merkezlerinden, teknik yardım kuruluşlarından ve meslek örgütlerinden sorularak çözümlenmektedir. "Uluslararası ölçüde varlığını kabul ettirmiş ulusal bir kuruluş olarak bu cins yardımı elde etmedeki TÜRDOK önceliği büyük bir avantajdır. Yalnız aradaki uzaklık, dış merkezlerdeki talep yoğunluğu ve yabancı uzmanların ülkemiz koşullarıyla tam olarak tanışık olması yüzünden bazı durumlarda cevaplar gecikmekte, konu yanlış anlaşılabilir veya cevaplar çok yüzeysel kalmaktadır. Kanımıza göre dışarıya aktarılan sorunlardan bir çoğunun çözümleri yurt içindeki, teknik ve bilim dallarında uzmanlaşmış beyinler tarafından daha sağlıklı ve yararlı olarak bulunabilir. TÜRDOK olarak çabamız aradaki koordinasyonu kurmaktır.

Bu yazımız bir çağındır. Konusunda uzman olduğuna inanan ve kendisine TÜRDOK kanalıyla iletilecek sorunları cevaplandırmaya hazır

olduğunu belirtecek mühendis ve bilim adamlarından bir «danışmanlar paneli» kurulacaktır. Danışmanlardan istenen çoğunlukla bir bilgi, bir yöntem, bir yol gösterme olacaktır. Verilecek cevap da, çoğu kez bir kâğıdın bir yüzünü dolduracak kadar kısa olacaktır. Bu kısa yazının ülke gelişmesindeki değeri ise çok büyüktür.

TÜRDOK, danışmanlarına bu hizmet karşılığında iç huzurun dışında bir ücret vermemektedir. Ancak verilen bilgiyle yetinmeyip daha geniş çapta danışma gereğini duyan kişi veya kuruluşlarla danışman karşılığı getirilecek ve doğal olarak, hizmet karşılığı ücret konusu ortaya çıkabilecektir.

Amacımız, ülkemiz için zorunlu olan teknik gelişmeyi gerçekleştirmektir. Kaldırılacak yük ağırdır, zaman ise çok dardır, bize yardım edecek ellere, beyinlere sonsuz ihtiyacımız olacaktır.

TÜBDOK

NOT :

Danışman olarak görev isteyecek bilim adamlarımız veya mühendislerimizin, isim ve adresleri ile birlikte ihtisas konularını belirten bir yazıyı kurumumuzun aşağıdaki adresine göndermeleri rica olunur. Bir danışman birden fazla konuda uzman olabilir, bu durumda tümü kapsayan genel bir konu vermektense ziyade dar kapsamlı konuların ayrı ayrı verilmesi, isteklerin yerine yöneltilmesi, rantabl çalışma ve zaman tasarrufu bakımından gereklidir.

Adresimiz :

T.B.T.A.K.

TÜRDOK, Bayındır Sokak 33,

Yenişehir — ANKARA